

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA

13. března 2001?(1)

„Elektrina – Obnovitelné zdroje energie – Vnitrostátní právní úprava ukládající podnikům zásobujícím elektřinou povinný výkup elektřiny za minimální ceny a rozdělující z toho vyplývající náklady mezi tyto podniky a podniky provozující elektrizační soustavy, které stojí v síti výše – Státní podpora – Slučitelnost s volným pohybem zboží“

Ve věci C-379/98,

jejímž předmětem je žádost Landgericht Kiel (Německo) zaslaná Soudnímu dvoru na základě článku 177 Smlouvy o ES (nyní článek 234 ES) směřující k získání ve sporu probíhajícím před prvně uvedeným soudem mezi

PreussenElektra AG

a

Schleswig AG,

za přítomnosti:

Windpark Reußenköge III GmbH

a

Land Schleswig-Holstein,

rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu článků 30 a 92 Smlouvy o ES (nyní články 28 ES a 87 ES), jakož i čl. 93 odst. 3 Smlouvy o ES (nyní čl. 88 odst. 3 ES),

SOUDNÍ DVŮR,

ve složení G. C. Rodríguez Iglesias, předseda, C. Gulmann, M. Wathelet a V. Skouris, předsedové senátu, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet, P. Jahn, L. Sevón a R. Schintgen (zpravodaj), soudci,

generální advokát: F. G. Jacobs,

vedoucí soudní kanceláře: H. A. Rühl, vrchní rada,

s ohledem na písemná vyjádření předložená:

- za PreussenElektra AG D. Kellner, Rechtsanwalt,
- za Schleswig AG M. Nebendahl, Rechtsanwalt,
- za Windpark Reußenköge III GmbH a spolkovou zemi Šlesvicko-Holštýnsko W. Eser, Rechtsanwalt,
- za německou vládu W.-D. Plessingem a C.-D. Quassowskim, jako zmocněnci,

- za finskou vládu H. Rotkirchem a T. Pynnä, jako zmocněnci,
- ze Komisi Evropských společenství V. Kreuzitzem a P. F. Nemitzem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím ke zprávě k jednání,

po vyslechnutí ústních vyjádření PreussenElektra AG, Schleswag AG, Windpark Reußenköge III GmbH, spolkové země Šlesvicko-Holštýnsko, německé vlády a Komise na jednání konaném dne 27. června 2000,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 26. října 2000,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Usnesením ze dne 13. října 1998, které došlo Soudnímu dvoru dne 23. října 1998, položil Landgericht Kiel na základě článku 177 Smlouvy o ES (nyní článek 234 ES) tři předběžné otázky týkající se výkladu článků 30 a 92 Smlouvy o ES (nyní po změně článku 28 ES a 87 ES), jakož i čl. 93 odst. 3 Smlouvy o ES (nyní čl. 88 odst. 3 ES).
- 2 Tyto otázky byly vzneseny v rámci sporu mezi společností PreussenElektra AG (dále jen „PreussenElektra“) a společností Schleswag AG (dále jen „Schleswag“) ve věci vrácení částek, které PreussenElektra zaplatila Schleswag na základě čl. 4 odst. 1 Gesetz über die Einspeisung von Strom aus erneuerbaren Energien in das öffentliche Netz ze dne 7. prosince 1990 (zákon o napájení sítí pro veřejné zásobování proudem, který byl vyroben z obnovitelných energií, BGBl. 1990 I, s. 2633, dále jen „Stromeinspeisungsgesetz“), ve znění čl. 3 odst. 2 Gesetz zur Neuregelung des Energiewirtschaftsrechts ze dne 24. dubna 1998 (zákon o nové právní úpravě energetického práva, BGBl. 1998, s. 730, dále jen „zákon z roku 1998“).

Právní rámec

- 3 Stromeinspeisungsgesetz vstoupil v platnost dne 1. ledna 1991. Článek 1, nazvaný „Působnost“, upravoval ve svém původním znění výkup proudu vyrobeného výhradně z vodní energie, větrné energie, solární energie, plynu z deponií a kalového plynu nebo z výrobků nebo zbytků a biologických odpadů ze zemědělství a lesnictví veřejnými podniky zásobujícími elektřinou, jakož i náhradu, která má být zaplacená za tento typ proudu.
- 4 Je nesporné, že pojem „veřejný podnik zásobující elektřinou“ zahrnuje jak soukromé podniky, tak podniky patřící zčásti nebo zcela do veřejného sektoru.
- 5 Gesetz zur Sicherung des Einsatzes von Steinkohle in der Verstromung und zur Änderung des Atomgesetzes und des Stromeinspeisungsgesetzes ze dne 19. července 1994 (zákon, který zajišťuje zásobování elektrárn uhlím a mění zákon o jaderné energii a Stromeinspeisungsgesetz, BGBl. 1994 I, s. 1618, dále jen „zákon z roku 1994“) rozšířil působnost Stromeinspeisungsgesetz, stanovenou v jeho článku 1, na proud vyrobený v dřevařském průmyslu. Zákon z roku 1998 nahradil odkaz na výrobky nebo zbytky a biologické odpady ze zemědělství a z lesnictví, jakož i z dřevařského průmyslu výrazem „biomasa“ a upřesnil, že Stromeinspeisungsgesetz se použije na proud vyrobený z vyjmenovaných obnovitelných zdrojů energie „v působnosti tohoto zákona“.

- 6 Článek 2 Stromeinspeisungsgesetz, nazvaný „Povinný výkup“, stanoví, že podniky zásobující elektřinou mají povinnost vykupovat proud vyrobený v jejich oblasti zásobování z obnovitelných energií a zaplatit za něj podle ustanovení článku 3. Tento článek ve znění zákona z roku 1998, který vložil druhou a třetí větu, zní takto:

„Podniky zásobující elektřinou, které provozují soustavy pro všeobecné zásobování, jsou povinny vykupovat proud vyrobený v jejich oblasti zásobování z obnovitelných energií a zaplatit náhradu za napájení tímto proudem podle článku 3. Pokud jde o výrobní zařízení, která nejsou umístěna v oblasti zásobování některého z provozovatelů soustavy, tato povinnost se týká podniku, jehož soustava přizpůsobená napájení proudem je nejbližší těmto zařízením. Vícenáklady vzniklé z uplatnění článků 2 a 4 mohou být připočteny v rámci účetnictví k distribuci nebo dopravě a vzaty v úvahu při určení náhrady za přenos.“

- 7 Článek 3 Stromeinspesungsgesetz, ve znění zákona z roku 1998, nazvaný „Výše náhrady“, stanoví:

„1. Pokud jde o proud vyrobený z vodní energie, plynu z deponií a kalového plynu nebo z biomasy, náhrada činí minimálně 80 % z průměrného příjmu za kilowatthodinu plynoucího z dodávky proudu všem konečným spotřebitelům podniky zásobujícími elektřinou. V případě vodních elektráren nebo zařízení, která zpracovávají plyn z deponií a kalový plyn, jejichž výkon přesahuje 500 kilowattů, toto pravidlo platí jen pro část proudu napájeného v příslušném hospodářském roce, která odpovídá hodnotě 500 vydělené výkonem zařízení v kilowattech; přičemž výkon je vyměřen podle ročního průměru skutečného maximálního výkonu měřeného za každý měsíc. Cena za ostatní proud činí minimálně 65 % průměrného příjmu ve smyslu první věty.

2. Pokud jde o proud vyrobený ze solární nebo větrné energie, náhrada činí alespoň 90 % z průměrného příjmu ve smyslu první věty odstavce 1.

3. Průměrný příjem ve smyslu odstavců 1 a 2 je hodnota bez daně, zveřejněná každý rok spolkovým statistickým úřadem pro předminulý kalendářní rok, vyjádřená obratem ve feničích za kilowatthodinu. Pro výpočet náhrady na základě odstavců 1 a 2 je třeba zaokrouhlovat na dvě desetinná čísla za čárkou.“

- 8 Zatímco po změně Stromeinspeisungsgesetz provedené zákonem z roku 1994 byla náhrada za proud uvedená v čl. 3 odst. 1 zvýšena ze 75 % na 80 % průměrného příjmu za kilowatthodinu plynoucího z dodávky proudu všem konečným spotřebitelům, náhrada stanovená za proud vyrobený ze solární a větrné energie uvedená v čl. 3 odst. 2 se nezměnila od vstupu Stromspeisungsgesetz v platnost.

- 9 Článek 4 Stromeinspeisungsgesetz, nazvaný „Ustanovení pro případy tvrdosti“, zněl v původním znění takto:

„1. Povinnosti stanovené v člancích 2 a 3 se neuplatní, pokud by jejich dodržování bylo případem neodůvodněné tvrdosti nebo by znemožňovalo dodržování povinností vyplývajících z Bundestarifordnung Elektrizität ze dne 18. prosince 1989 (BGBl. 1989 I, s. 2255) ze strany podniků zásobujících elektřinou. V tomto případě jsou povinnosti uloženy podnikům zásobujícím elektřinou stojícím v síti výše.

2. O případ neodůvodněné tvrdosti se jedná zejména, pokud by podnik zásobující elektřinou byl přinucen stanovit své ceny citelně vyšší nežli ceny podobných podniků nebo ceny podniků zásobujících elektřinou stojících v síti výše.“

- 10 Zákon z roku 1998 několikrát pozměnil článek 4 Stromeinspeisungsgesetz. Vložil do něj jednak dva nové odstavce, které se označují jako odstavce 1 a 4. Dále změnil dosavadní odstavec 1, který se nově označuje jako odstavec 2. Dosavadní odstavec 2 se označuje v nezměněném znění jako odstavec 3. Článek 4 Stromeinspeisungsgesetz, ve znění zákona z roku 1998, zní tedy takto:

„1. Pokud kilowatthodiny, za které má být poskytnuta náhrada, přesahují 5 % ze všech kilowatthodin dodaných podnikem zásobujícím elektřinou během kalendářního roku prostřednictvím jeho soustavy, je provozovatel soustavy stojící v síti výše povinen uhradit zásobujícímu podniku vícenáklady, které vznikly z kilowatthodin přesahujících tento podíl. V případě provozovatelů soustav stojících v síti výše jsou náklady vzniklé na základě práva na úhradu ve smyslu první věty rovněž součástí těchto vícenákladů. Neexistuje-li takovýto provozovatel, povinnost stanovená v čl. 2 první větě se nepoužije v případě, že v této době ještě nebyla z větší části dokončena zařízení, pokud jde o podniky zásobující elektřinou, které se nacházejí v situaci uvedené v první a druhé větě, na začátku kalendářního roku následujícím po roce, kdy k této situaci došlo. Jedná-li se o větrné elektrárny, rozhodující je okamžik instalace stožáru a rotoru.

2. Povinnosti stanovené v člancích 2 a 3 se neuplatní, a to ani v případě použití ustanovení o úhradě podle odstavce 1, pokud by jejich dodržování bylo případem neodůvodněné tvrdosti. V tomto případě jsou povinnosti uloženy provozovateli soustavy stojícímu v síti výše.

3. O případ neodůvodněné tvrdosti se jedná zejména, pokud by podnik zásobující elektřinou byl přinucen stanovit své ceny citelně vyšší nežli ceny podobných zásobujících podniků nebo zásobujících podniků stojících v síti výše.

4. Spolkový ministr hospodářství musí předložit Bundestagu zprávu o účincích ustanovení pro případy tvrdosti nejpozději v roce 1999 a v každém případě dostatečně včas, aby mohla být přijata jiná právní úprava o náhradě předtím, než nastanou důsledky uvedené v třetí větě odstavce 1.“

- 11 Z předkládacího usnesení a písemných vyjádření předložených Soudnímu dvoru vyplývá, že německá vláda v souladu s ustanoveními čl. 93 odst. 3 Smlouvy o ES oznámila dopisem ze dne 14. srpna 1990 jako státní podporu Komisi návrh zákona, který se stal po přijetí Stromeinspeisungsgesetz. Dopisem ze dne 19. prosince 1990 Komise schválila oznámený návrh poté, co usoudila, že je v souladu s cíli energetické politiky Evropských Společenství a že obnovitelné energie jsou pouze omezenou částí energetického odvětví a že dodatečné příjmy, jakož i dopad na ceny elektrického proudu jsou nepatrné. Komise nicméně vyzvala německou vládu, aby jí sdělila informace o uplatňování Stromeinspeisungsgesetz, který musí být znovu posouzen po dvou letech od jeho vstupu v platnost, a zdůraznila, že jakákoli změna nebo prodloužení platnosti tohoto zákona musí být předem oznámeny.
- 12 Z předkládacího usnesení a písemných vyjádření předložených Soudnímu dvoru rovněž vyplývá, že po četných stížnostech ze strany podniků zásobujících elektřinou Komise oznámila dopisem ze dne 25. října 1996 spolkovému ministrovi hospodářství své pochybnosti ohledně otázky, zda vzhledem ke zvýšení výroby elektřiny z větrné energie je Stromeinspeisungsgesetz stále slučitelný s ustanoveními Smlouvy v oblasti státních podpor. V tomto dopise Komise uvedla několik návrhů změn, pokud jde o právní úpravu vztahující se na větrnou energii, a upřesnila, že nezmění-li Bundestag v tomto ohledu Stromeinspeisungsgesetz, bude nucena navrhnout Spolkové republice Německo vhodná opatření ve smyslu čl. 93 odst. 1 Smlouvy, aby se zákon stal slučitelným s pravidly Společenství platnými v oblasti podpor.

- 13 Mimoto z písemných vyjádření předložených Windpark Reußenköge III GmbH (dále jen „Windpark“) a spolkové země Šlesvicko-Holštýnsko, které jsou vedlejšími účastníky ve sporu v původním řízení, jakož i z vyjádření Komise vyplývá, že na její žádost ji německá vláda informovala o pokroku příprav návrhu zákona, který by nově upravil energetické právo. V dopise ze dne 29. července 1998, tj. po vstupu v platnost zákona z roku 1998, Komise sdělila spolkovému ministrovi hospodářství, že vzhledem k vývoji na úrovni Společenství, zejména pokud jde o případné návrhy na harmonizaci pravidel v oblasti napájení proudem vyrobeným z obnovitelných zdrojů energie, nezamýšlí přijmout formální rozhodnutí o Stromeinspeisungsgesetz ve znění zákona z roku 1998 předtím, nežli bude zpracována ministerská zpráva o účincích ustanovení pro případy tvrdosti podle čl. 4 odst. 4, a to i přesto, že německý zákonodárce nepřihlédl při přijetí zákona z roku 1998 k návrhům uvedeným v jejím dopise ze dne 25. října 1996.
- 14 Z poznámky pod čarou zveřejněné se zákonem z roku 1998 konečně vyplývá, že tento zákon, jehož článek 1 je nazván „Gesetz über die Elektrizitäts- und Gasversorgung“ (zákon o zásobování elektřinou a plynem), provedl do vnitrostátního práva směrnicí Evropského parlamentu a Rady 96/92/ES ze dne 19. prosince 1996 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (Úř. věst. 1997, L 27, s. 20; Zvl. vyd. 12/02, s. 3).
- 15 Tato směrnice, jejíž třetí bod odůvodnění potvrzuje, že se nedotýká uplatnění Smlouvy, a zejména ustanovení Smlouvy o vnitřním trhu a hospodářské soutěži, stanoví ve svém čl. 8 odst. 3 a 4, který je součástí kapitoly IV, nazvané „Provozování přenosových soustav“, následující:
- „3. Členský stát může uložit provozovateli soustavy, aby při spouštění výrobního zařízení dával přednost zařízením využívajícím obnovitelné zdroje energie nebo odpad nebo zařízením vyrábějícím současně s elektřinou i teplo.
4. Členský stát může z důvodů bezpečnosti zásobování nařídít, aby bylo přednostně spuštěno výrobní zařízení používající domácí paliva jako zdroje energie v rozsahu, který za kalendářní rok nepřekročí 15 % celkového množství primární energie potřebné k výrobě elektřiny spotřebované v dotyčném členském státě.“
- 16 V souladu s čl. 11 odst. 3, který je v kapitole V, nazvané „Provozování distribučních soustav“:
- „členský stát může uložit provozovateli distribuční soustavy, aby při spouštění výrobních zařízení dával přednost zařízením využívajícím obnovitelné zdroje energie nebo odpad nebo zařízením vyrábějícím současně s elektřinou i teplo.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 17 Společnost PreussenElektra provozuje v Německu více než dvacet standardních a jaderných elektráren, jakož i distribučních elektrizačních soustav vysokého a velmi vysokého napětí. PreussenElektra dodává prostřednictvím těchto soustav elektřinu krajským podnikům zásobujícím elektřinou, obecním podnikům určitého významu a průmyslovým podnikům.
- 18 Společnost Schleswag je krajský podnik zásobující elektřinou, který vykupuje elektřinu, kterou potřebuje pro zásobování svých zákazníků ve spolkové zemi Šlesvicko-Holštýnsko, téměř výhradně od PreussenElektra.
- 19 PreussenElektra vlastní 65,3 % akcií Schleswag. Zbývajících 34,7 % vlastní různé obecní orgány spolkové země Šlesvicko-Holštýnsko.

- 20 V souladu s článkem 2 Stromeinspeisungsgesetz je Schleswag povinna vykupovat elektřinu vyrobenou ve své oblasti zásobování z obnovitelných zdrojů energie, včetně elektřiny větrného původu. Z předkládacího usnesení vyplývá, že podíl elektřiny větrného původu na celkovém obratu Schleswag v oblasti elektřiny, který byl 0,77 % v roce 1991, průběžně vzrostl a měl dosahovat přibližně 15 % v roce 1998. V důsledku toho vícenáklady Schleswag vzniklé z důvodu povinného výkupu za minimální cenu stanovenou Stromeinspeisungsgesetz, které činily 5,8 milionů DEM v roce 1991, měly překročit přibližně 111,5 milionů DEM v roce 1998, z čehož pouze přibližně 38 milionů DEM nesla Schleswag vzhledem k uplatnění mechanismu úhrady, který byl zaveden do čl. 4 odst. 1 Stromeinspeisungsgesetz zákonem z roku 1998.
- 21 Na konci dubna roku 1998 dosáhlo zásobování Schleswag elektřinou vyrobenou z obnovitelných zdrojů energie 5 % objemu elektřiny prodané během celého předchozího roku. Schleswag tak vyfakturovala PreussenElektra v souladu s čl. 4 odst. 1 Stromeinspeisungsgesetz, ve znění zákona z roku 1998 (dále jen „změněný Stromeinspeisungsgesetz“), vícenáklady vzniklé z výkupu elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie a žádala nejprve platby ve splátkách 10 milionů DEM za měsíc.
- 22 PressenElektra zaplatila požadovanou částku za květen roku 1998, ale vyhradila si právo kdykoli žádat její vrácení. O vrácení částky požádala tím, že předložila Landgericht Kiel žalobu na vrácení částky 500 000 DEM, což představovalo část částky zaplacené Schleswag jako úhradu vícenákladů vzniklých tím, že Schleswag vykupovala elektřinu větrného původu. Landgericht uvádí v předkládacím usnesení, že tyto vícenáklady nemohou být přeneseny na zákazníky Schleswag, neboť ministr energetiky spolkové země Šlesvicko-Holštýnsko odmítl schválit žádost o změnu tarifů Schleswag.
- 23 PreussenElektra uplatnila před Landgericht, že požadovaná částka byla zaplacená Schleswag bez platného právního důvodu, a měla by být proto vrácena vzhledem k tomu, že článek 4 změněného Stromeinspeisungsgesetz, na němž byla založena tato platba, byl v rozporu s přímo použitelnými ustanoveními Smlouvy v oblasti státních podpor, a proto nemohl být uplatněn. Změna působnosti Stromeinspeisungsgesetz a zavedení pravidla o rozdělení vícenákladů zákonem z roku 1998 by vyžadovaly před vstupem tohoto zákona v platnost postup podle článku 93 Smlouvy, který Spolková republika Německo opomenula provést. PreussenElektra navrhla, aby bylo Schleswag uloženo vrácení částky 500 000 DEM zvýšené o úroky z prodlení ve výši 5 % od 15. července 1998.
- 24 Schleswag navrhla zamítnutí této žaloby. Tvrdila, že i když uznává, že změněný Stromeinspeisungsgesetz obsahoval upravený režim podpor, článek 4 změněného Stromeinspeisungsgesetz byl pouze pravidlem o přerozdělení majícím za účel zmírnění následků, které utrpěly podniky zásobující elektřinou z důvodu článků 2 a 3 změněného Stromeinspeisungsgesetz, a posuzovaný odděleně proto neměl charakter podpory ve smyslu článku 92 Smlouvy. Články 2 a 3 změněného Stromeinspeisungsgesetz se tedy jednak nedotýkaly právního vztahu mezi PreussenElektra a Schleswag, takže se Landgericht nemůže ve sporu v původním řízení vyhnout jejich použití. A dále při nepoužití článku 4 změněného Stromeinspeisungsgesetz by povinnost Schleswag vykupovat elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů energie za minimální stanovené ceny zůstala nedotčena. V důsledku toho sankční účinek vyplývající z přímého použití čl. 93 odst. 3 třetí věty Smlouvy neumožňuje uložit sankce za protiprávní podporu tvořenou články 2 a 3 změněného Stromeinspeisungsgesetz ani zabránit použití článku 4 změněného Stromeinspeisungsgesetz, takže sporná platba musí být posouzena jako provedená na základě platného právního důvodu.

- 25 Landgericht shledal, že Komise nebyla informována v souladu s čl. 93 odst. 3 Smlouvy o změnách Stromeinspesungsgesetz provedených zákonem z roku 1998, a proto se domníval, že otázka, zda je nové znění Stromeinspesungsgesetz jako celek, nebo pouze v některých částech státní podporou ve smyslu článku 92 Smlouvy, je stále významná, i když německá vláda a Komise již posoudily původní režim Stromeinspesungsgesetz v rámci oznamovacího řízení v roce 1990 jako podporu. Podle Landgericht mělo být totiž řízení podle čl. 93 odst. 3 Smlouvy použito na tento upravený režim pouze tehdy, pokud tento režim byl sám režimem podpor ve smyslu článku 92 Smlouvy, a to i kdyby změny provedené v Stromeinspesungsgesetz zákonem z roku 1998 byly považovány za úpravu původního režimu.
- 26 Dále se domníval, že povinný výkup elektřiny vyrobené v Německu z obnovitelných zdrojů energie za podmínek, které by nemohly existovat na volném trhu, mohl způsobit pokles poptávky po elektřině vyrobené v jiných členských státech, takže narušení obchodu mezi členskými státy zakázané článkem 30 Smlouvy nemůže být vyloučeno.
- 27 Za těchto podmínek se Landgericht rozhodl, vzhledem k tomu, že pro vyřešení probíhajícího sporu byl nezbytný výklad článků 30, 92 a čl. 93 odst. 3 Smlouvy, přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Jsou náhrada za napájení proudem („Stromeinspeisevergütung“) a pravidlo o úhradě, podle článků 2 nebo 3 nebo 4 nebo 2 až 4 Gesetz über die Einspeisung von Strom aus erneuerbaren Energie in das öffentliche Netz ze dne 7. prosince 1990 (BGBl. I, s. 2633), ve znění čl. 3 odst. 2 Gesetz zur Neuregelung des Energiewirtschaftsrechts ze dne 24. dubna 1998 [BGBl. I, s. 730 (734–736)], státní podporou ve smyslu článku 92 Smlouvy o ES?

Je třeba článek 92 Smlouvy o ES vykládat tak, že se pojem podpory, který je základem tohoto ustanovení, vztahuje také na vnitrostátní právní úpravu, jejímž účelem je podpořit příjemce platby, v rámci které však nezbytné prostředky podpory nepocházejí přímo ani nepřímo z veřejných rozpočtů, ale jsou uloženy na základě povinného výkupu za určené minimální ceny stanoveného zákonem určitým podnikům daného odvětví, které z právních a faktických důvodů nemohou přenést tyto náklady na konečné spotřebitele?

Je třeba vykládat článek 92 Smlouvy o ES tak, že se pojem podpory, který je základem tohoto ustanovení, vztahuje také na vnitrostátní právní úpravu, která upravuje výhradně rozdělení nákladů vzniklých na základě povinného výkupu a minimální náhrady mezi podniky nacházející se na různých úrovních výrobního procesu, jestliže tímto zákonodárce ve skutečnosti způsobil trvalé rozdělení těchto nákladů, aniž by podnik, který nese náklady, obdržel protiplnění?

2) Je-li odpověď na otázku [1]) záporná, pokud jde o článek 4 [změněného] Stromeinspesungsgesetz:

Je třeba vykládat čl. 93 odst. 3 Smlouvy o ES tak, že omezující účinek tohoto ustanovení se nevztahuje jen na podporu jako takovou, ale i na prováděcí pravidla, jako je článek 4 [změněného] Stromeinspesungsgesetz?

3) Je-li odpověď na otázky 1) a 2) záporná:

Je třeba článek 30 Smlouvy o ES vykládat tak, že jde o množstevní omezení dovozu nebo opatření s rovnocenným účinkem mezi členskými státy ve smyslu článku 30 Smlouvy o ES, ukládá-li vnitrostátní právní úprava podnikům vykupovat proud

vyrobený z obnovitelných zdrojů energie za minimální ceny a provozovatelům soustav přispívat na to, aby bylo zajištěno financování, aniž by jim bylo poskytnuto protiplnění?“

K přípustnosti

- 28 Windpark a spolková země Šlesvicko-Holštýnsko (dále jen „vedlejší účastníci v původním řízení“), jakož i německá vláda zpochybňují přípustnost části nebo celé žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.
- 29 Zprvce vedlejší účastníci v původním řízení uplatňují, že předkládací usnesení obsahuje několik mezer nebo faktických omylů.
- 30 V tomto ohledu tvrdí, že předkládající soud se nesprávně domníval, že Komise nebyla informována o změnách Stromeinspesungsgesetz provedených zákonem z roku 1998 a že podniky zásobující elektřinou nemohly z faktických a právních důvodů přenést náklady, které jim vznikly z důvodu náhrady uvedené v článku 3 změněného Stromeinspesungsgesetz, na konečné spotřebitele.
- 31 Zadruhé vedlejší účastníci v původním řízení a německá vláda tvrdí, že spor v původním řízení není skutečným sporem, ale sporem vykonstruovaným.
- 32 V tomto ohledu uvádějí, že žalobce a žalovaný v původním řízení si shodně myslí, že článek 2 až 4 změněného Stromeinspesungsgesetz jsou v rozporu s právem Společenství. Nicméně PreussenElektra zaplatila částku z důvodu úhrady stanovené v článku 4 změněného Stromeinspesungsgesetz a ihned požádala o její částečné vrácení. Tvrdí také, že PreussenElektra je hlavní akcionářka Schlesweg, a proto má rozhodující vliv na její rozhodnutí a právní postoj.
- 33 Zatřetí vedlejší účastníci v původním řízení a německá vláda uplatňují, že položené otázky nejsou významné pro účely vyřešení sporu v původním řízení.
- 34 Pokud jde o otázky týkající se výkladu článků 92 a 93 Smlouvy, vedlejší účastníci v původním řízení připomínají, že na základě judikatury Soudního dvora (rozsudek ze dne 11. prosince 1973, Lorenz, 120/73, Recueil, s. 1471, bod 9) je na vnitrostátním právním řádu každého členského státu, aby určil právní postup, který umožňuje zajistit přímý účinek třetí věty čl. 93 odst. 3 Smlouvy. Předkládající soud neuvedl, zda a za jakých podmínek měla PreussenElektra podle německého právního řádu právo na vrácení částek, které žádá, a tedy neprokázal význam předběžných otázek s ohledem na vnitrostátní právo.
- 35 Mimoto vedlejší účastníci v původním řízení uplatňují, že z ustálené judikatury (viz zejména rozsudek ze dne 17. března 1993, Sloman Neptun, C-72/91 a C-73/91, Recueil, s. I-887, body 11 a 12) vyplývá, že Soudní dvůr je příslušný k výkladu pojmu podpory ve smyslu článku 92 Smlouvy pouze tehdy, nebyl-li dodržen předběžný kontrolní postup stanovený v čl. 93 odst. 3 Smlouvy. Avšak Stromeinspesungsgesetz byl v původním znění oznámen Komisi, která ho schválila, přičemž změny Stromeinspesungsgesetz provedené zákonem z roku 1998 nebyly úpravou podpory ve smyslu čl. 93 odst. 3 Smlouvy, která by vyžadovala nové oznámení. V každém případě výměna dopisů, ke které došlo před a po přijetí zákona z roku 1998 mezi německými orgány a Komisí, byla na jedné straně oznámením německé vlády o tom, jak tento zákon změnil Stromeinspesungsgesetz, a na druhé straně konkludentním souhlasem Komise s těmito změnami.

- 36 Německá vláda se domnívá, že odpověď na otázky týkající se článku 92 Smlouvy není nezbytná pro to, aby předkládající soud mohl vydat rozsudek, neboť ve sporu v původním řízení je jedinou podstatnou otázkou to, zda měla Schleswag právo na úhradu podle článku 4 změněného Stromeinspeisungsgesetz, který však upravoval pouze rozdělení nákladů vzniklých ze zaplacení náhrady za napájení proudem a neobsahoval podporu ve prospěch příjemců této náhrady.
- 37 Pokud jde o otázku týkající se článku 30 Smlouvy, vedlejší účastníci v původním řízení a německá vláda zdůrazňují, že spor v původním řízení nemá přeshraniční povahu, a navíc, že žalobce a žalovaný v tomto sporu neprokázali, že jim změněný Stromeinspeisungsgesetz brání dovážet elektřinu z jiných členských států.
- 38 Je třeba připomenout, že v souladu s ustálenou judikaturou v rámci spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy stanovené článkem 177 Smlouvy je věcí pouze vnitrostátních soudů, kterým byl spor předložen a jež musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, posoudit s ohledem na konkrétní okolnosti věci jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jejich rozsudku, tak i relevanci otázek, které kladou Soudnímu dvoru. V důsledku toho, jestliže se položené otázky týkají výkladu práva Společenství, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (viz zejména rozsudek ze dne 15. prosince 1995, Bosman, C-415/93, Recueil, s. I-4921, bod 59).
- 39 Soudní dvůr však uvedl, že ve výjimečných případech mu přísluší přezkoumat podmínky, za kterých je mu předkládajícím soudem předložena žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, aby ověřil svou vlastní příslušnost (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 16. prosince 1981, Foglia, 244/80, Recueil, s. 3045, bod 21). Odmítnout rozhodnutí o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem je možné pouze tehdy, pokud je zjevné, že žádaný výklad práva Společenství nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také pokud Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (viz zejména výše uvedený rozsudek Bosman, bod 61; rozsudek ze dne 13. července 2000, Idéal tourisme, C-36/99, Recueil, s. I-6049, bod 20, a rozsudek ze dne 26. září 2000, Kachelmann, C-322/98, Recueil, s. I-7505, bod 17).
- 40 Pokud jde v dané věci zaprvé o údajné mezery a skutkové omyly obsažené v předkládacím usnesení, stačí připomenout, že nepřísluší Soudnímu dvoru, ale vnitrostátnímu soudu prokázat skutkové okolnosti, které vedly ke sporu v původním řízení, a vyvodit z nich důsledky pro rozhodnutí, které má vydat (viz zejména rozsudek ze dne 16. září 1999, WWF a další, C-435/97, Recueil, s. I-5613, bod 32).
- 41 Zadruhé je třeba uvést, že PreussenElektra ve své žalobě žádá vrácení částky, kterou musela zaplatit Schleswag z důvodu úhrady vícenákladů, které Schleswag vynaložila na výkup elektřiny větrného původu od výrobců tohoto typu elektřiny usazených v jeho oblasti zásobování na základě povinného výkupu stanoveného změněným Stromeinspeisungsgesetz.
- 42 Spor v původním řízení tedy nemůže být považován za hypotetický.
- 43 Samozřejmě, že Schleswag má stejně jako PreussenElektra zájem na tom, aby články 2 a 3 změněného Stromeinspeisungsgesetz, které stanoví povinný výkup a určují cenu, která má být v důsledku toho zaplacená, byly považovány za protiprávní podporu, jejímuž placení by se proto mohla Schleswag vyhnout. Spor v původním řízení se ale netýká podpory, kterou Schleswag údajně poskytla na základě článků 2 a 3 Stromeinspeisungsgesetz výrobcům elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, ale části této údajné podpory, kterou měla PreussenElektra uhradit společnosti Schleswag na základě článku 4 změněného Stromeinspeisungsgesetz.

- 44 Vzhledem k tomu, že tyto povinnosti Schleswag a PreussenElektra vyplývají přímo ze změněného Stromeinspeisungsgesetz, nemůže být spor v původním řízení mezi žalobcem a žalovaným považován za procesní konstrukci uměle vytvořenou účastníky původního řízení, aby Soudní dvůr zaujal stanovisko k určitým otázkám práva Společenství, které nejsou objektivně potřebné k vyřešení sporu.
- 45 Tento závěr je podpořen tím, že předkládající soud připustil v původním řízení vedlejší účastenství Windpark a spolkové země Šlesvicko-Holštýnsko, kteří obhajují legalitu článků 2 a 3 změněného Stromeinspeisungsgesetz, na podporu žalobních návrhů Schleswag.
- 46 Za těchto podmínek nezbavuje skutečnost, že PreussenElektra je hlavním akcionářkou Schleswag, spor mezi nimi skutečné povahy.
- 47 Konečně je třeba konstatovat, že Landgericht ve svém předkládacím usnesení dostatečně vymezil vnitrostátní právní rámec a jasně vysvětlil důvody, na základě kterých se domnívá, že položené otázky jsou relevantní a že odpověď na tyto otázky je nezbytná pro vyřešení sporu.
- 48 Pokud jde o otázky týkající se článků 92 a 93 Smlouvy, předkládající soud zvláště uvedl, jak vyplývá z bodu 25 tohoto rozsudku, že otázka, zda změněný Stromeinspeisungsgesetz představuje podporu, musí předcházet otázce, zda jsou změny původního znění Stromeinspeisungsgesetz provedené zákonem z roku 1998 úpravou podpory ve smyslu čl. 93 odst. 3 Smlouvy a zda vyžadují použití postupu stanoveného v tomto ustanovení za účelem jejich schválení.
- 49 Předkládající soud také vysvětlil, že jestliže předcházející kontrolní postup nebyl správně dodržen, přísluší mu v souladu s vnitrostátním právem vyvodit důsledky z přímého účinku třetí věty čl. 93 odst. 3 Smlouvy a rozhodnout, že upravený režim Stromeinspeisungsgesetz je nepoužitelný a že platby provedené PreussenElektra ve prospěch Schleswag musí být vráceny.
- 50 Jak přiznávají i sami vedlejší účastníci v původním řízení, argument vycházející z toho, že Soudní dvůr není příslušný k tomu, aby vyložil pojem podpory ve smyslu článku 92 Smlouvy, pokud nebyl dodržen předběžný kontrolní postup stanovený v čl. 93 odst. 3, vyžaduje výklad kritéria úpravy podpory nebo dosahu odkladného účinku třetí věty tohoto ustanovení, tj. výklad, jenž je právě předmětem položených otázek.
- 51 Stejně tak je tomu, pokud jde o argument německé vlády vycházející z toho, že odpověď na otázky týkající se článku 92 Smlouvy není nezbytná, neboť ve sporu v původním řízení se vztahy mezi PreussenElektra a Schleswag řídily pouze článkem 4 změněného Stromeinspeisungsgesetz. Otázky týkající se článku 92 Smlouvy se totiž týkají právě otázky, zda článek 4 změněného Stromeinspeisungsgesetz tvoří sám nebo ve spojení s články 2 a 3 režim podpor ve smyslu tohoto ustanovení.
- 52 Pokud jde dále o otázku týkající se článku 30 Smlouvy, stačí poznamenat, že se zjevně nejedná, že požadovaný výklad nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení.
- 53 Z předchozích úvah vyplývá, že je namístě odpovědět na položené otázky.

K výkladu článku 92 Smlouvy

- 54 Na úvod je namístě konstatovat, že není zpochybněno, že povinný výkup elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie za minimální ceny, jaký stanoví články 2 a 3 změněného Stromeinspeisungsgesetz, přináší určitou hospodářskou výhodu výrobcům tohoto typu elektřiny, neboť jim bez rizika zaručuje zisky vyšší, nežli by dosáhli, kdyby tato povinnost neexistovala.
- 55 Je třeba dále poznamenat, že z odpovědi, kterou dala německá vláda na písemnou otázku Soudního dvora, vyplývá, že pouze ve dvou z osmi hlavních německých podniků, mezi něž patří i PreussenElektra, které vyrábějí elektřinu a provozují přenosové soustavy vysokého napětí, je podíl představitelů veřejného sektoru většinový. Mimoto z této odpovědi vyplývá, že PreussenElektra je dceřiná společnost ze 100 % vlastněná jinou společností, která je vlastněná ze 100 % osobami soukromého práva. Navíc, jak vyplývá z bodu 19 tohoto rozsudku, Schleswag je vlastněna ze 65,3 % PreussenElektra a pouze 34,7 % je ve vlastnictví určitých obecních orgánů spolkové země Šlesvicko-Holštýnsko.
- 56 Vzhledem k výše uvedenému je třeba chápat první předběžnou otázku tak, že její podstatou je, zda právní úprava členského státu, která jednak ukládá soukromým podnikům zásobujícím elektřinou vykupovat v jejich oblasti zásobování elektřinou vyrobenou z obnovitelných zdrojů energie za minimální ceny, které jsou vyšší nežli skutečná hospodářská hodnota tohoto typu elektřiny, a jednak rozděljuje finanční náklady vyplývající z této povinnosti mezi tyto podniky zásobující elektřinou a soukromé provozovatele elektrizačních soustav stojící v síti výše, představuje státní podporu ve smyslu čl. 92 odst. 1 Smlouvy.
- 57 V tomto ohledu je namístě připomenout, že čl. 92 odst. 1 Smlouvy prohlašuje za neslučitelné se společným trhem podpory poskytované v jakékoli formě státy nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy.
- 58 Z judikatury Soudního dvora přitom vyplývá, že za podpory ve smyslu čl. 92 odst. 1 Smlouvy jsou považovány pouze výhody poskytnuté přímo nebo nepřímo ze státních prostředků. Rozlišení učiněné v tomto ustanovení mezi „podporami poskytovanými státem“ a podporami poskytovanými „ze státních prostředků“ neznamená, že podporami jsou všechny výhody poskytnuté státem, ať jsou, nebo nejsou financovány ze státních prostředků. Účelem tohoto rozlišení je do tohoto pojmu pouze zahrnout výhody, které jsou poskytnuty přímo státem, jakož i výhody, které jsou poskytnuty prostřednictvím veřejné nebo soukromé entity, která byla určena nebo zřízena tímto státem (viz rozsudek ze dne 24. ledna 1978, Van Tiggele, 82/77, Recueil, s. 25, body 24 a 25; výše uvedený rozsudek Sloman Neptun, bod 19; ze dne 30. listopadu 1993, Kirsammer-Hack, C-189/91, Recueil, s. I-6185, bod 16; ze dne 7. května 1998, Viscido e.a., C-52/97 až C-54/97, Recueil, s. I-2629, bod 13; ze dne 1. prosince 1998, Ecotrade, C-200/97, Recueil, s. I-7907, bod 35, a ze dne 17. června 1999, Piaggio, C-295/97, Recueil, s. I-3735, bod 35).
- 59 V projednávané věci je namístě shledat, že povinnost soukromých podniků zásobujících elektřinou vykoupit elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů energie za minimální stanovené ceny nezpůsobuje žádný přímý ani nepřímý přesun státních prostředků ve prospěch podniků, které vyrábějí tento typ elektřiny.
- 60 Vzhledem k tomu rozdělení finančních nákladů, vzniklých těmto soukromým podnikům zásobujícím elektřinou na základě povinného výkupu, mezi tyto podniky a jiné soukromé podniky nemůže být přímým nebo nepřímým přesunem státních prostředků.

- 61 Za těchto podmínek skutečnost, že povinný výkup je uložen zákonem a že přiznává nepopiratelnou výhodu určitým podnikům, neznamená, že se jedná o státní podporu ve smyslu čl. 92 odst. 1 Smlouvy.
- 62 Tento závěr nemůže být vyvrácen okolností, uvedenou předkládajícím soudem, že finanční náklady vzniklé z povinného výkupu za minimální ceny mohou mít negativní dopad na hospodářské výsledky podniků podléhajících této povinnosti, a v důsledku toho přivodit snížení finančních příjmů státu. Tyto důsledky jsou totiž takové právní úpravě vlastní a nemohou být považovány za prostředek poskytování výhod výrobcům elektřiny z obnovitelných zdrojů energie k tíži státu (viz v tomto smyslu výše uvedené rozsudky Sloman Neptun, bod 21, a Ecotrade, bod 36).
- 63 Komise podpůrně tvrdí, že zachování užitečného účinku článků 92 a 93 Smlouvy s přihlédnutím k článku 5 Smlouvy o ES (nyní článek 10 ES) vyžaduje, aby byl pojem státní podpory vykládán tak, že se vztahuje i na podpůrná opatření, jako jsou opatření stanovená Stromeinspeinsungsgesetz, o kterých bylo rozhodnuto státem, ale která jsou financována soukromými podniky. Opírá svou analýzu analogicky o judikaturu Soudního dvora, podle níž článek 85 Smlouvy o ES (nyní článek 81 ES), ve spojení s článkem 5 Smlouvy, zakazuje členským státům přijímat opatření, byť ve formě zákonů nebo jiné závazné úpravy, která by mohla vyloučit užitečný účinek pravidel hospodářské soutěže vztahujících se na podniky (viz zejména rozsudek ze dne 17. listopadu 1993, Meng, C-2/91, Recueil, s. I-5751, bod 14).
- 64 V tomto ohledu stačí zdůraznit, že na rozdíl od článku 85 Smlouvy, který se týká výhradně jednání podniků, se článek 92 Smlouvy vztahuje přímo na opatření členských států.
- 65 Za těchto podmínek článek 92 Smlouvy sám o sobě postačuje k tomu, aby zakázal jednání státu, na které se vztahuje, přičemž článek 5 Smlouvy, jehož druhý pododstavec stanoví, že členské státy se zdrží jakýchkoli opatření, jež by mohla ohrozit dosažení cílů Smlouvy, nemůže sloužit k rozšíření působnosti článku 92 na jednání státu, která do této působnosti nespádají.
- 66 Je tedy třeba odpovědět na první předběžnou otázku tak, že právní úprava členského státu, která jednak ukládá soukromým podnikům zásobujícím elektřinou vykupovat v jejich oblasti zásobování elektřinou vyrobenou z obnovitelných zdrojů energie za minimální ceny, které jsou vyšší nežli skutečná hospodářská hodnota tohoto typu elektřiny, a jednak rozděljuje finanční náklady vyplývající z této povinnosti mezi tyto provozovatele a soukromé provozovatele elektrizačních soustav stojící v síti výše, nepředstavuje státní podporu ve smyslu čl. 92 odst. 1 Smlouvy.
- 67 S ohledem na tuto odpověď není namístě odpovědět na druhou předběžnou otázku, která byla položena pouze za předpokladu, že by povinný výkup za minimální stanovené ceny byl státní podporou a rozdělení finančních nákladů z toho vyplývajících by státní podporou nebylo.

K výkladu článku 30 Smlouvy

- 68 Podstatou třetí předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda je uvedená právní úprava slučitelná s článkem 30 Smlouvy.
- 69 V tomto ohledu je namístě zaprvé připomenout, že v souladu s judikaturou Soudního dvora se článek 30 Smlouvy, který zakazuje opatření s účinkem rovnocenným množstevním omezením dovozu mezi členskými státy, vztahuje na veškerá vnitrostátní opatření, která by

mohla at' přímo, nebo nepřímo, skutečně, nebo potenciálně narušit obchod uvnitř Společenství (rozsudek ze dne 11. července 1974, Dassonville, 8/74, Recueil, s. 837, bod 5).

- 70 Zadruhé je třeba poznamenat, že z judikatury Soudního dvora také vyplývá, že povinnost uložená hospodářským subjektům členského státu zásobovat se u vnitrostátního dodavatele určitým výrobkem až do určité procentuální výše tímto omezuje možnosti dovozu tohoto výrobku, neboť brání těmto subjektům, aby se částečně zásobovaly u subjektů nacházejících se v jiných členských státech (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 10. července 1984, Campus Oil a další, 72/83, Recueil, s. 2727, bod 16, a ze dne 20. března 1990, Du Pont de Nemours Italiana, C-21/88, Recueil, s. I-889, bod 11).
- 71 Z článků 1 a 2 změněného Stromeinspeinsungsgesetz výslovně vyplývá, že povinný výkup uložený podnikům zásobujícím elektřinou se vztahuje pouze na elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů energie v rozsahu působnosti tohoto zákona a v příslušné oblasti zásobování každého dotčeného podniku, a proto by mohl alespoň potenciálně narušit obchod uvnitř Společenství.
- 72 Nicméně pro posouzení, zda je takový povinný výkup slučitelný s článkem 30 Smlouvy, je třeba zohlednit cíl dotčené právní úpravy a zvláštnosti trhu s elektřinou.
- 73 V tomto ohledu je namístě poznamenat, že používání obnovitelných zdrojů energie pro výrobu elektřiny, jenž má být podporováno právní úpravou, jakou je změněný Stromeinspeinsungsgesetz, je potřebné pro ochranu životního prostředí v rozsahu, v němž přispívá ke snížení emisí skleníkových plynů, které jsou mezi hlavními příčinami klimatických změn, které se Evropské společenství a jeho členské státy zavázaly překonat.
- 74 Z tohoto důvodu je rozvoj tohoto používání mezi prvořadými cíli, kterých Společenství a jeho členské státy hodlají dosahovat za účelem splnění povinností, ke kterým se zavázaly na základě rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu, která byla schválena jménem Společenství rozhodnutím Rady č. 94/69/ES ze dne 15. prosince 1993 (Úř. věst. 1994, L 33, s. 11; Zvl. vyd. 11/19, s. 167), jakož i protokolu z třetí konference smluvních stran této úmluvy konané v Kjótu dne 11. prosince 1997, podepsaného Evropským společenstvím a jeho členskými státy dne 29. dubna 1998 [viz v tomto ohledu zejména rezoluce Rady 98/C 198/01 ze dne 8. června 1998 o obnovitelných zdrojích energie (Úř. věst. C 198, s. 1) a rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 646/2000/ES ze dne 28. února 2000, které stanoví víceletý program na podporu obnovitelných zdrojů energie ve Společenství (Altener) (1998/2002) (Úř. věst. L 79, s. 1)].
- 75 Je namístě zdůraznit, že tato politika přispívá také k ochraně zdraví, života osob a zvířat, jakož i k ochraně rostlin.
- 76 Mimoto, jak vyplývá z třetí věty čl. 130 R odst. 2 prvního pododstavce Smlouvy o ES (nyní po změně čl. 174 odst. 2 první pododstavec ES), požadavky na ochranu životního prostředí musí být zahrnuty do vymezení a provádění ostatních politik Společenství. Amsterodamská smlouva přenesla obsah tohoto ustanovení v mírně pozměněné formě do článku 6 Smlouvy o ES, který je součástí první části Smlouvy, nazvané „Zásady“.
- 77 Ostatně z dvacátého osmého bodu odůvodnění směrnice č. 96/92 vyplývá, že „z důvodů ochrany životního prostředí“ tato směrnice povoluje v čl. 8 odst. 3 a čl. 11 odst. 3 členským státům přednostně vyrábět elektřinu z obnovitelných zdrojů energie.
- 78 Je třeba také poznamenat, že tato směrnice, jak vyplývá z třicátého devátého bodu odůvodnění, představuje jen další fázi liberalizace trhu s elektřinou a že některé překážky obchodu s elektřinou mezi členskými státy zůstanou zachovány.

- 79 Mimoto je třeba konstatovat, že povaha elektřiny je taková, že jakmile je jednou připuštěna do přenosové nebo distribuční soustavy, je obtížné určit její původ, a zejména zdroj energie, ze kterého byla vyrobena.
- 80 V tomto ohledu se Komise domnívala ve svém návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2000/C 311 E/22 o podpoře elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie (Úř. věst. 2000, C 311 E, s. 320), předloženém dne 31. května 2000, že proto, aby byl obchod s tímto typem elektřiny spolehlivý a zároveň v praxi možný, je nezbytné zavést systém osvědčení o původu elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie, která by mohla být předmětem vzájemného uznávání.
- 81 Vzhledem ke všem těmto úvahám je třeba odpovědět na třetí předběžnou otázku tak, že za současného stavu práva Společenství týkajícího se trhu s elektřinou, není taková právní úprava, jakou je změněný Stromeinspeisungsgesetz, neslučitelná s článkem 30 Smlouvy.

K nákladům řízení

- 82 Výdaje vzniklé německé a finské vládě a Komisi, které předložily Soudnímu dvoru vyjádření, se nenahrazují. Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před vnitrostátním soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud.

Z těchto důvodů

SOUDNÍ DVŮR

o otázkách, které mu byly předloženy Landgericht Kiel usnesením ze dne 13. října 1998, rozhodl takto:

- 1) Právní úprava členského státu, která jednak ukládá soukromým podnikům zásobujícím elektřinou vykupovat v jejich oblasti zásobování elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů energie za minimální ceny, které jsou vyšší nežli skutečná hospodářská hodnota tohoto typu elektřiny, a jednak rozděluje finanční náklady vyplývající z této povinnosti mezi tyto provozovatele a soukromé provozovatele elektrizačních soustav stojící v síti výše, nepředstavuje státní podporu ve smyslu čl. 92 odst. 1 Smlouvy (nyní čl. 87 odst. 1 ES).**
- 2) Za současného stavu práva Společenství týkajícího se trhu s elektřinou, není taková právní úprava, jakou je změněný Stromeinspeisungsgesetz, neslučitelná s článkem 30 Smlouvy (nyní článek 28 ES).**

Rodíguez Iglesias

Gulmann

Wathelet

Skouris

Edward

Puissochet

Jann

Sevón

Schintgen

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 13. března 2001.

Vedoucí soudní kanceláře

Předseda

R. Grass

G. C. Rodríguez
Iglesias

[↓](#) Jednací jazyk: němčina.